

Zygmunt Miłoszewski je opravdovým mistrem polské
krimi, ostatní autory žánru převyšuje rozdílelností třídy.

GAZETA WYBORCZA

Nezaplatitelný

ZYGMUNT
MIŁOSZEWSKI

THRILLER · HOST

Nezaplatitelný

ZYGMUNT
MIŁOSZEWSKI

THRILLER

Nezaplatitelný

ZYGMUNT
MIŁOSZEWSKI

BRNO 2015

Martě

Zygmunt Miłoszewski
Bezcenny

Copyright © Zygmunt Miłoszewski, 2013
Published by agreement with Grupa Wydawnicza Foksal
Translation © Tereza Pogodová, 2015
Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2015
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-7491-991-6 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7491-992-3 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7491-993-0 (Formát MobiPocket)

„Zošklivuju ti Evropu a tys ji ještě ani neviděl. Možná že jsem ti zošklivil i umění, ale doufám, že ne. Nevím, proč by se mělo zrovna umělcům vyčítat, že jejich krásný a obvykle i nevinný výtvořy z nějakýho důvodu vyvolávají v Evropanech v jednom kuse nešťastný a krvelačný pocity.“

KURT VONNEGUT: MODROVOUS (přeložil Jan Jiráek)

Část I.
Vánoce

DRUHÝ SVÁTEK VÁNOČNÍ 1944

Sníh. Sníh a nic než sníh. Žádné něžné vločky snášejí se vzduchem. Žádné mokré jarní chuchvalce dopadající ztěžka na trávu a rozpouštějí se jejím teplem. Nejhorší tatranský sníh, mikroskopické krystalky ledu zmítané poryvy větru, útočící ze všech stran, deroucí se pod oblečení, sekající do každého odhaleného kousku kůže jako žiletky, tlačící se do nosních dírek a do úst a bránící člověku, aby se nadechl. Ten sníh nepadal, byl prostě všude, vyplňoval každý milimetr prostoru, vyvolával pocit něčeho neskutečného, nedovoloval rozeznat správný směr. Proměňoval noční pochod v nepříjemný pocit, že člověk tone v jakési zuřivé ledové hmotě obdařené vědomím, která se pokouší vetřelce zabít jen kvůli požitku z jeho utrpení.

Člověk uvězněný ve vánici byl přesvědčen, že systematicky stoupá vzhůru, že je každým krokem blíže hřebeni Západních Tater. Opakoval si, že počasí je jeho spojencem, že s jeho pomocí proklouzne německým hlídkám a dostane se na slovenskou stranu. Plánoval, že sjede po zadku do údolí, nechá vánici za sebou, schová se mezi smrky a chvíli si odpočine, aby ještě před svítáním dorazil k lidským obydlím. Věřil, že bude mít štěstí a natrefí na slušného slovenského gorala, a ne kolaboranta, kterých bylo na obou stranách Tater dost a dost.

Cítil, že slábne, ale pocit odpovědnosti ho hnal vzhůru. Pocit odpovědnosti, ale také nelidský strach. Nejpozději za svítání se všichni dozvědí, že jeden kluk z hotelového personálu zmizel, dají si to dohromady s nočními událostmi a vyšlou pátrací čety do všech světových stran. Jediná šance, jak si zachránit kůži a zároveň splnit úkol, je dostat se na slovenskou stranu a nezanechat žádné stopy.

„Jsi naše jediná naděje,“ uslyšel těsně předtím, než se vydal na cestu. Připomínal si to a zalévala ho vlna vlastenectví, tak silná, že dokonce na krátké okamžiky vytěsňovala pocit zimy pronikající až do morku kostí. Promítal si v duchu všechny ty obrázky. Churchill si starostlivě prohlíží jeho pahýl po amputaci omrzlého prstu (na takovou oběť byl připraven) a ptá se rozechvělým hlasem, zda se mu to přihodilo právě tehdy. Generál Komorowski mu připíná na prsa válečný kříž. Navenek je důstojný a vážný, ale pod

knírem mu hraje úsměv, mrká na něj a dává mu na srozuměnou, že žádný řád nemůže být dostatečnou odměnou za to, co vykonal pro svou vlast. Pokud existuje nějaký bůh, musí mu dovolit, aby se dostal do slovenského lesa. V tomto okamžiku je příliš důležitou osobou v dějinách světa, než aby se mu to nepodařilo.

Poutník, jemuž se zdálo, že celou dobu stoupá, měl teprve jednadvacet let, což vysvětlovalo jeho vlastenecké pocity. Jmenoval se Roman Kłosowicz, pocházel z Poznaně a zpráva o tom, že vypukla válka, ho zastihla na východní stěně Kościelce při horolezeckém výcviku. Volali to na něj nějací turisté procházející kolem. Měl se vrátit do Poznaně, ale teta se strýcem, kteří ho vychovávali, mu rozhodným telegramem nařídili, aby zůstal. Věřili, že horské lázně budou bezpečnějším místem než Velkopolsko, přes které bude muset přepochodovat snad každý německý voják mířící někam dál.

Do jisté míry měli teta se strýcem pravdu, a do jisté míry ne. Němci bleskurychle zabrali Zakopané, na turistické chaty dosadili pohraniční stráž, na východní stěnu Mnicha pověsili hákový kříž a místní obyvatelé drželi zkrátka, aby nikoho nenapadlo vymýšlet nějaké hlouposti. Některým goralům se noví páni zamlouvali, jiným méně a samotný Roman si trochu přivydělával jako číšník a trochu konspiroval ve snaze udělat něco pro Polsko.

Pro Polsko, které — jak už mělo ve zvyku — zase jednou přestalo existovat. Oblasti na západě i s jeho rodnou Poznaní byly anektovány Říší, Kresy zabrali Sověti a zbytek okupované země s Varšavou a Krakovem se změnil v podivný útvar s názvem Generální gouvernement. Guvernérem se stal Hans Frank, doktor práv a Hitlerův miláček, který se rád označoval jako polský král a který úspěšně plnil svou misi spočívající v konečném řešení židovské otázky a v řešení polské otázky takovým způsobem, aby z národa zůstala jen hrstka tupých otroků.

Frank, jak se na polského krále slušelo, běžně úřadoval na Wawelu, ale potom objevil na úpatí Tater Zakopané, které mu připomínalo jeho bavorské Schliersee, a okamžitě tam byl jako doma. Rychle nechal přejmenovat nejokázalejší tatranský hotel na Kalatówkách — hotel výjimečný tím, že stojí na pasece v srdci

hor, v dostatečné vzdálenosti od lázeňského ruchu — na Berghaus Krakau, zaplnil ho esesmany a proměnil v luxusní rezidenci, v níž trávil skoro každý víkend. Seděl na terase, hleděl na Kasprowy Wierch a popíjel svůj ďábelsky silný čaj s kapkou mléka, který mu servíroval Roman Kłosowicz.

Na druhý svátek vánoční roku 1944 Roman do noci pendloval mezi kuchyní a apartmánem číslo sedmnáct v prvním patře. Nikdo se tady nebavil, nikdo neslavil, výjimečně nebyly přítomny žádné děvky. Roman viděl a slyšel věci, které nebyly pro jeho oči a uši, ale obyvatelé apartmánu cítili na krku dech rudoarmějců nacházejících se už ne stovky, ale desítky kilometrů od Krakova a připravujících se na další ofenzivu. To oni byli problém, a ne nějaký číšník s našpicovanými ušima.

Ve dvě hodiny ráno nervózně přecházel po svém pokojíku v podkroví a nemohl se rozhodnout, jestli jít k Anděle. Nebude to přece jen předčasné?

Ve dvě hodiny patnáct minut se rozhodl. Je okupace, nevíme dne ani hodiny, takže půjde a přesně takhle to Anděle podá — že je okupace atd. V tu chvíli se otevřely dveře. Nestála v nich však Anděla, ale pohledný esesman, jehož znal Roman od vidění, jeden z nejbližších přísluhovačů Hanse Franka.

Napadlo ho, že kdyby se k Anděle vypravil dřív, našli by ho i tak, ale aspoň by nemusel umřít jako panic.

„Poslouchej pozorně, protože to nebudu říkat dvakrát,“ pronesl esesman plynou polštinou a podal mu kovový předmět. „Musíš se okamžitě vydat na cestu a utéct s tím na Slovensko, v Zakopaném je příliš mnoho goralů, kteří to hrají na obě strany. Schovej se, válka za pár měsíců skončí. Nemám tušení, co bude pak, ale až bude po všem, doručíš to Karolu Estreicherovi z londýnské vlády. Zopakuj to.“

„Karolu Esterházovi.“

„Estreicherovi. Zopakuj to.“

„Estreicherovi.“

„Dobře. A teď padej. Pořádně se obleč, dělá se špatné počasí.“

„Ale...“

„Padej.“

Roman si prohlížel předmět, který vypadal jako obyčejná kovová termoska, když vtom esesman strčil ještě jednou hlavu do dveří.

„Neměl bych ti to říkat, ale máš v ruce největší tajemství téhle války. Tak mě nezklam, chlapče. Jsi naše jediná naděje. A teď padej.“

Roman se oblékl a s pocitem hrdiny vyšel do noci.

Ve tři ráno už foukal silný vítr, ale teprve začínalo sněžit, dokonce chvíli viděl světlo přestupní stanice lanovky v Myšlenických Turních. Špička Kasprowa Wierchu byla však již v zajetí sněhové bouře, která se silou laviny řítila dolů.

Ve čtyři se bouře přihnala do údolí. První náraz sněhové stěny ho srazil na zem. Od toho okamžiku si už stále připadal jako kousek masa, který někdo hodil do mixéru spolu s hrstí sněhu a několika kostkami ledu. Je libo lidský ledový koktejl? Jistě, mein Herr, hned to bude.

V pět hodin začal poprvé přemýšlet o smrti. Ne jako o jistém konci, ale jako o kruté ironii osudu; bylo by opravdu směšné, kdyby v takovou chvíli umřel kvůli špatnému počasí. Aby zaplašil představy, kolik prstů mu budou muset po tomhle dobrodružství amputovat, začal myslet na Andělu. A přišlo mu líto, že je takovej připosranej chlapeček z dobrý rodiny, co ani neví, jak dostat holku do postele. Každěj místní goral by ji dávno přefikl a on jí celý rok jen nadbívá, dělá komplimenty a hladí cop. A teď se ještě ukáže, že umře jako panic. Výborně.

V pět třicet se rozhodl určit svou polohu pomocí jednoduché matematiky. V létě trvá cesta z Kalatówek na hřeben asi dvě hodiny, když se jde dobře. V zimě záleží na množství sněhu, ale bez sněžnic je třeba i při dobrým počasí počítat se třema, čtyřma hodinama. A on? Ani neví, jestli jde správným směrem, jenom to, že jde spíš nahoru. Takže mu cesta zabere šest, možná i sedm hodin. Což znamená, že ještě není ani v polovině. Což znamená, že si může dopřát pár minut odpočinku, aby trochu nabral síly.

Už dlouho nepřineslo Romanovi žádné rozhodnutí takový pocit úlevy. Udělal ještě tři kroky v sypkém sněhu sahajícím mu po kolena a s těžkým oddechováním se zastavil. Předklonil se, opřel si

ruce o kolena a stáhl šátek z obličeje, aby si odplivl a nabral vzduch. To byla chyba. Vánice ho udeřila do tváře a naplnila mu ústa krys-talky ledu, takže místo aby se nadechl, začal se zalykat, jako by se topil. Ten pocit byl tak neskutečný, že když Roman konečně popadl dech, hystericky se rozesmál. Utopit se ve vánici, to je ale pitomost. Zakryl si znovu obličej a pokusil se zklidnit dech a pulz.

A nadobro se vyděsil.

Při chůzi supěl a namáhal se, třásl se zimou a vyčerpáním, ale jeho organismus se fyzickým vypětím zahříval. Když se zastavil, neuplynula ani minuta a měl pocit, jako by byl nahý. Jeden závan větru vyvál zpod kožešinové bundy a flanelové košile všechno teplo a druhý seřel jeho tělo ledovou krustou, v níž se proměnila vrstva potu. Roman se začal třást jako při záchvatu epilepsie, trochu zimou, trochu strachem. Nevěděl, kde je, nevěděl ani, kam jde. Věděl, že nemá sílu jít, ale že zůstat stát znamená jistou smrt.

Pokračoval v cestě.

V šest hodin mu přestalo záležet na tom, jestli jde směrem vzhůru. Šel, aby neumřel zimou, nic víc ho nezajímalo. Pud sebezáchovy vytěsnil emoce, především vlastenecké city. Stejně je to divně zařízený, říkal si. Copak záleží na tom, co jsme za národ a jakou řečí mluvíme? Buď žiju, objímám svou ženu, houpu děti na houpačce přivázané ke stromu v zahradě, anebo ne.

Rozplakal se, protože v tom okamžiku ztratil naději na ženu, děti i na houpačku v zahradě. Nakloněný dopředu s námahou zvedal nohy, brodil se sněhem jako lodička mezi polámanými krami. Celou dobu si v mysli přehrával scénu, která se odehrála před dvěma dny, když seděl s Andělou nad ránem v prázdné, ztichlé kavárně. Povídali si celou noc, nemělo už smysl jít spát, za hodinu museli být v kuchyni a připravovat snídani. Krásná noc, sfoukl předtím svíčku, aby dobře viděli nádherný obraz za oknem — nebe hustě poseté hvězdami a černé siluety hor. Pak se obloha mírně rozjasnila a hranici mezi ní a horami olemovala tenoulinka, rudě svítící čára. Mlčky pozorovali to světelné divadlo a ona se přitom dotkla jeho paže. Stačilo vzít ji za ruku, tiše zavést nahoru

a milovat se, dovolit, aby úsvit vydobyl jejich těla z pološera. Místo toho však ruku stáhl. Styděl se, že se ta ruka třese nervozitou jako ruka starého alkoholika a že to nedokáže ovládnout. Celé tělo se mu chvělo, jako by každý jeho sval chtěl vykřičet, jak moc se Roman Kłosowicz bojí milování.

A teď umře v nějaké závěži jako panic. Výborně.

Roman Kłosowicz byl přesvědčen, že svůj boj s vánicí svádí někde vysoko v horách, ale ve skutečnosti chodil stále dokola nedaleko hotelu na Kalatówkách, vzdušnou čarou jen několik set metrů od místa, kde servíroval doktoru Frankovi jeho ďábelsky silný čaj s kapkou mléka a kde mu byl svěřen klíč k největšímu tajemství druhé světové války. Zdálo se mu, že stoupá, protože prorazit si cestu v hlubokém sněhu a ve vánici bylo stejně těžké a vyčerpávající jako výstup po kolmé stěně. Ve skutečnosti však Roman kráčel po rovině, někdy dokonce dolů, a jeho osobní tragédie bojovníka za svobodu vlasti umírajícího vyčerpáním se odehrávala na malém prostoru s kusem lesa a kusem louky mezi Kalatówkami a Halou Kondratowou, v místě, kde si v létě i v zimě hrajají rodiny s malými dětmi, aniž by to někdo vnímal jako vysokohorský výstup.

V sedm hodin začalo kdesi nad černošedými mračny plnými sněhu a ledu svítat, ačkoli do východu slunce zbývala ještě půlhodina. Stejný čas, jaký před dvěma dny dělil Romana od lásky, ho nyní dělil od smrti.

Při jednom kroku prorazila jeho pravá noha sněhový převis, zapadla do prázdna a stáhla za sebou celé tělo. Roman tiše vykřikl, skutálel se po krátkém strmém svahu a s těžkým oddechováním zůstal ležet dole v závěži. Pád, vlna strachu a s ní spojená dávka adrenalinu způsobily, že únava na chvíli ustoupila do pozadí a Roman byl schopen myslet. Alespoň natolik, aby si uvědomil, že za žádnou cenu nesmí zůstat v závěži. Vstal, oklepal se, opřel se o strom, aby přemohl nával nevolnosti, a čekal, až se jeho srdce aspoň trochu uklidní a až mu přestane šumět v uších. Věděl, že když omdlí, bude to jeho konec.

Po nějaké době srdce neochotně přešlo z režimu sprintera do režimu maratonského běžce, ale šumění neustávalo. Roman pocí-

til nejprve paniku, ale pak pochopil, že šumění nepochází z jeho hlavy. Šlo odněkud zvenčí a bylo natolik silné, že bylo slyšitelné i přes pulzování krve a vytí větru. Vydal se směrem, odkud — jak se mu zdálo — šumění přicházelo, a přitom se opíral o stromy, které tu hustě rostly, aby udržel rovnováhu. Po několika krocích vyšel na malou mýtinu.

To místo bohužel znal. Bylo to prameniště Bystré, místo, kde podzemní tok vyvrhuje na povrch tisíce litrů vody, které pak stékají údolím Bystré do Kužnic a dál do Zakopaného. V létě tu bývalo jako v pohádce, vždycky příjemně chladno a vlhko, nad vodou se vznášel jemný opar, v němž paprsky slunce prodírající se mezi smrkovými větvemi tvořily duhu. Teď ale prameniště vypadalo jako černá díra obklopená sněhem a ledovými jazyky. A kdesi pod ledem a kamením neustále šuměla voda.

Roman pochopil, že za celý ten mnohahodinový pochod se nezdálil od Kalatówek ani o kilometr. Nebylo to k ničemu.

Neměl ponětí, co dělat. Návrat do rezidence Hanse Franka znamenal smrt. Pokus proniknout do města také. Pochod do nitra hor tím spíš.

Podíval se na černočerné ústí jeskyně a řekl si, proč ne? Nikdy se o jeskyně nezajímal, ale teď se mu vybavily jakési útržky informací. V zimě je tam bezpečněji, protože uvnitř je sucho. Chodby. Síně. Uzávěry. Sifony. Stálá teplota. Proč ne?

Po kluzkých ledových jazycích vlezl po čtyřech do jeskyně, vypadalo to, jako by se dobrovolně obětoval nějaké mytické příšeře. V jednu chvíli mu podklouzla ruka a on dopadl ústy na led, ucítil bolest ulomeného zubu a kovovou pachuč krve. Odplivl si a vydal se dál, do úplné tmy. Po několika metrech led skončil, skončilo i pohodlné lezení po čtyřech, začalo plazení po vápencových kamelech. Celou dobu ztěžka oddechoval, celou dobu mu srdce tlouklo jako zběsilé a celou dobu se mu třásly zimou ty části těla, v nichž měl ještě nějaký cit. A ke všemu získal nového společníka — černou, lepkavou a dotěrnou paniku, která ho v první chvíli hnala kupředu ve snaze najít onu vytouženou stálou teplotu. Rychle se plazil po kamelech, rozdíral si o ně rukavice a kalhoty a zraňoval tělo.

Dral se do hloubi jeskyně, vzlykal a nahlas opakoval: „Ne, prosím, ne,“ a ani si neuvědomoval, jak nesmyslně se chová. Pokusil se posvítit si na cestu benzinovým zapalovačem, ale voda, která tu všude stékala, mu neustále zhasěla plamen.

Potom ho panika přesvědčila, že žádná stálá teplota neexistuje a že se musí vrátit. Udělal několik prudkých, zoufalých pohybů, přičemž si rozbil hlavu, vyrazil ulomený zub a ještě dva další. Myslel pouze na to, že nemůže být nic horšího než tahle ledová černota a že se musí vrátit na Kalatówki, že přece ještě nezačal pracovní den, prostě se objeví v kuchyni jakoby nic.

Jde jenom o to, ukrýt zásilku.

Vytáhl zpod bundy termosku. Zatím se nepodíval dovnitř, jako zkušený konspirátor, který neklade svým spolupracovníkům zbytečné otázky. Co tam může být? Dokumenty? Klíče? Fotografie?

Energicky termoskou zatřásl. Uvnitř něco zarachotilo.

Boj mezi zvědavostí a pocitem odpovědnosti netrval dlouho, třesoucima se rukama odšrouboval uzávěr a vyndal z termosky něco, co na dotek připomínalo hladký kousek mramoru s vytesanými ornamenty.

Vytáhl zapalovač, musel mnohokrát škrtnout kolečkem, než se mu podařilo vykřesat jiskru. Mokřý knot chvíli doutnal, ale nakonec vzplál. Roman přiblížil kámen k malému plameni. Ukázalo se, že je to lesklý jantar opracovaný do tvaru akantového listu. Do jeho dolního okraje kdosi neobratně vyryl svastiku.

Překvapení Romana Kłosowicze bylo tak velké, že na okamžik zapomněl na svou situaci.

Na velmi krátký okamžik.

Vložil jantar zpátky a termosku zastrčil za nějaký kámen v absurdním přesvědčení, že se pro ni vrátí, jen co si trochu odpočine. Okamžitě pocítil úlevu. A přestože v jeskyni plné větvícih se chodbiček teoreticky neměl šanci najít cestu ven, po několika minutách bezvládně vyklouzl z jejího ledového ústí jako krvavý lidský střeň vyvržený příšerou, které nezachutnala oběť.

V osm hodin se kdesi za mračny ukázalo slunce, ale v lese pokrývajícím svahy údolí Bystré dosud panovala noc. Roman se s plá-

čem, prudkým oddechováním a pliváním krve vydal po čtyřech vzhůru, směrem ke Kalatówkám stojícím na vysoké moréně. Když se konečně dostal z lesa, vítr právě foukal silněji a hnal sních bokem a před Romanovýmá očima se zjevila masivní budova hotelu. Obrovská okna kavárny a restaurace žlutě svítla, známka toho, že v Berghaus Krakau začal život.

Roman nevykřikl štěstím, ale začal ještě více vzlykat, tentokrát radostí. Byl příliš slabý, aby se postavil, ale uvědomil si, že je dostatečně blízko na to, aby se beze spěchu doplazil do hotelu. Přestal se trást jako šílený, přestal cítit bolest a strnulost, pocítil dokonce něco jako teplo, ospalost, která příjemně prostupovala celým tělem.

Od hotelu ho dělilo jen několik desítek metrů, slyšel už cinkání hrnců v kuchyni, když vtom mu ruce zapadly do hluboké závěje. Neměl sílu, aby se zvedl. Ale řekl si, že to nevádí, že si chvilku odpočine. Byl hrdý, že se mu v tom okamžiku vybavily poučky z horolezeckého výcviku, kde se dověděl, jak postupovat v případě zasypaní lavinou. Tak tedy, je třeba odhrabat si kolem obličeje trochu sněhu, aby člověk mohl dýchat, a potom čekat, až přijde pomoc.

Vyhřabal si proto před ústy malou jamku, oddechl si po dobře vykonané práci a zemřel.

Počasí se změnilo tak rychle, jak je to možné jen v Tatrách. Přestalo sněžit, vítr rozcvál mraky, ranní slunce ozářilo hranatou budovu Berghaus Krakau a panensky bílá pláň, kterou po sobě zanechala noční vánice, se rozzářila oslepujícím světlem. Údolím se nesly zvuky automobilů přijíždějících k hotelu, volání polského personálu a německé poštěkávání svity Hanse Franka přerušované smíchem.

Guvernér sám se probudil po třech hodinách spánku s pachutí kocoviny v ústech a s pocitem dobře vykonané práce v srdci. Jako každé ráno bylo jeho prvním úkolem srovnat si na hlavě těch pár vlasů, které mu ještě zbývaly. S vlasy sčesanými dozadu a namazanými brilantinou vypadal ještě obstojně, ale když mu žalostně trčely na všechny strany, připomínal nějakou zápornou figurku z Dickense nebo Andersena. S upravenými vlasy se zastavil u okna

svého apartmánu a chvíli hleděl na bílý svět za oknem. Hezké, ale už se mu stýskalo po Alpách. Pokud ale všechno půjde hladce, bude brzy doma a tam už bude s Američany úplně jiná řeč. Měl pro ně připravený cukr i bič a jedno i druhé mu mohlo samo o sobě zajistit bezpečí a klidný spánek.

Guvernér nemohl vědět, že jeho důvěrný přítel, který se přesně o patro výš kochal stejným pohledem, se už postaral o to, aby se jeho cukr i bič proměnily ve snůšku nepodložených báchorek. Že on sám, Hans Frank, se pro Američany stane terčem posměchu, bude odsouzen jako válečný zločinec v exemplárním procesu a za necelé dva roky ho v Norimberku pověsí, načež bude jeho mrtvola spálena a popel vysypán — podle oficiálního amerického nařízení — „do některé z řek na území Německa“.

Úplně dole zatím polský personál Berghaus Krakau prostíral k snídani. Anděla chystala stůl v rohu prosklené kavárny. Dělal to bezděčně, nemyslela na talíře, šálky a příbory, nevnímala hemžení svých kolegů, necítila vůni kávy, a dokonce ani odpor, který v ní obvykle probouzel obrovský hákový kříž namalovaný na zdi. Byla vzteky bez sebe, že se na ni Roman už podruhé vykašlal. Především vyměkl, no dobře, víme, jací jsou kluci, a zvláště ti z města. Byla si jistá, že mu bude stačit jeden den, aby se dal dohromady. Ale kdepak, tentokrát zmizel úplně. Měla pocit, že panenství nikdy nikoho nesvíralo tolik jako ji teď. Že prý je okupace, že prý můžou být všichni kdykoli mrtví, ale když přijde na věc, tak zalezou do pokoje. Všechny holky nahoře mluví jenom o jednom, každá má buď svého chlapa tady, anebo chodí do města, ona jediná si jen donekonečna nechá hladit cop.

Napřímila se, navyklým pohybem si přihladila spletené vlasy, zabloudila pohledem na vápencové skály Giewontu poprášené sněhem, na Suchy Żleb, kterým právě probíhala srnčí rodinka, na pláň rozprostírající se před hotelem, bílou jako poleva na svaatebním dortu.

Byla to ona, kdo si jako první všiml mrtvého těla.